

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica et alijs sole[m]nijs Post octauas pasch[a]e

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

A a **C**ahal^o est. Qm̄ hoc est testimo-
dei qd̄ maius ē: qr̄ testificat^r est de
filio suo. sc̄ i baptismō & trāfiguratiō:
sicut iā dictū est. b **Q**ui credit in fi-
liū dei/habet testimoniū dei patris
in se. q̄ verum te-
stificatum sit de fi-
lio suo.

Postilla

Christus pas-pass^r t̄c.Ante inic-
tum illius
epistole scribit san-
petr^r dī. Serui sub-
dit̄ estote i omni t̄
more dñs vestris:
nō m̄ bonis & mo-
destis: s̄ etiā disco-
lis: hec em̄ ē gratia
dei in christo Iesu.Tūc sequit̄ p̄sens
ep̄la: iñ q̄ san. petr^r
ap̄ponit nobis chri-
stī passionē: qr̄ iampaschalī tpe pl^r se-
uit hosti^r nōster dī:
abol^r cōtra nos: vtnos ecōurso i Pas̄z
redigat p̄orellatē:
sed passio christi ēscutū cōtra oia tēta
menta vitorū. Br-
imamur aut̄ p̄ chivsi passio p̄terā sup
biā: qr̄ christus hu-
mil^r & obiect^r nud^r& nouissim^r virozū
in cruce peperit.

Ite p̄tra auariciā:

q̄ tantū p̄p̄ru nō habuit vbi caput suū re-

clinaret. Ite cōtra gulam: q̄ acero & felle
potatus. Cōtra luxuriā: qr̄ flagellatus est& cū spinis coronatus. Ite contra accidē-
tū: qr̄ exultauit vt gigas ad currēdā viam. s.passiois. Ite cōtra irā: qr̄ male eū traçatī
bus non cōminabat. Item contra inuidi-
am: qr̄ p̄ suis crucifixoribus orauit. Unde

epistola & euāgelii cōcordantē: euāgel.

loquit̄ de bono pastore. Sunilit̄ epistola

dicit quō christ^r p̄ ouib^r suis mortuus ē.
En̄ petrus aplus dicit in verbis p̄missis.
c **C**hrist^r passus ē p̄ nob. Vincē.
id est pgnā mortis eternē humano generē

debitā eroluit p̄ suā passionē. d **C**lo-
bis relinquent exemplū, quod

sem̄ attendere et

aspicere debetis.

e **C** Ut seqm̄ini
vestigia ei^r. Vin-
cen̄, que fuerū via

humilitatis/patiē-
tie & obedientie et

charitatis vñq ad

mōtez. f **Q**ui

peccati nō fecit

Vincē, uno nec fa-

cere potuit: qr̄ de-

us erat. g **M**ec

inuentus est do-

lus in ore eius.

id ē in sermone ei^r:

quia veritas est.

b **Q**ui cū ma-

lediceref. Horra.

id ē blasphemare

tur in cruce pēdēs:

quando iudei dire-

rint: Tach qui de-

struis templū dei:

si filius dei es/ de:

scende nūc de cru-

ce: alios saluos fe-

cit: seipsum nō po-

test saluum facere.

i **M**ō maledi-

cebat, sed orabat

patrē, p̄ eis dicens

Pater ignosce illis: quia nesciunt qd faci-

unt. k **C**um pateref. Vincē, moris

suppliciū in cruce. l **M**ō cōminabat

sup. crucifixorib^r suis p̄ eternā pgnam vel

temporalē: sed plus salutē eoꝝ scriebat di-

ces: Sitio. m **T**radebat autē, id ē st-

radi se p̄mittebar spōte. n **J**udicati

se iniuste. Ly. i. pilato: q̄ iudeoz fauore

& celaris timore cōdemnauit eum iniuste

ad mōrē. o **Q**ui pcta n̄sa ip̄e p̄t.

c 4

Dñica. III. post Pascha

En corpore suo. Ly. p. ipsis debita sustine
do. a **C**up lignū. crucis: ut quo affi
pus erat. Et hoc fecit ideo. b **C**Et pec
catis mortui. i. a peccatis separati. c **C**ju
sticie viuam⁹. s. christo iclu. d **C**ui⁹
liuore. i. passione.

e **C**sanati est.
a peccatis infirmitati
bus. f **C**eratis
en aliqui. i. a co
uerzione. g **C**i
cut oves erran
tes. Hor. sine pa
store. h **C**s cō
uersi estis nūc. l.
spūfancio coopan
te. i. **C**Ad pasto
rē. i. ad christū. qui
pascit vos corpore
et sanguine suo.

k **C**Et ep̄m ani
marū vestrū.
Lyra. eaz salutis su
perintēdēdo et eas
a malo custodidēdo

Postilla

Obsecro vos tā
q̄ aduenas et pe
nas et
peregrinos rē
Dñ iniq̄ illi⁹ eple
scribit sanct⁹ petr⁹
dicens: Qui aliqui
nō popul⁹ dei: nūc
autē pp̄ls dei: q̄ nō
cōficiuti misericor
diā: nūc autē mise
ricordiā consecuti.
Tunc statim sequi
tur p̄sema ep̄stola.
Obsecro vos rē.
Sed ex quo mō est
tēpus mai⁹ aptum
medicinis corporali
bus: isto mō habet se ecclesia isto tēpe: qd
est aptū medicinē sp̄itali: q̄ multo plus est
desiderāda et querēda q̄ medicina corpo
ralis: q̄ sanitatē eternā cōseruat. Et ostendit
nobis magnū medicū animarū beatuz

petru: cui⁹ medicinā si fuerimus imitati⁹
quā nobis in epla hodierna pponit: et
noliter sanī erimus: et ad istā medicinā su
mendā maxime illo tpe: hortat nos idēz
medic⁹ btūs petrus ap̄ls di. l **C**Obse
cro vos rāq̄ ad
uenias et peregrī
nos. Ly. sc̄ a cui
tate celesti. vñ Mō Nō. b. c.
habem⁹ hic ciuita
tē p̄manēt sed fu
turā inq̄rem⁹: ideo
peregrini sumus.

m **C**Abstinere
vos a carnalib⁹
deside. i. ab his q̄
carnis sunt: sicut o
pera gule/lururie.
n **C**uem. ad
uerius animam
reddentes eam fe
tidā: immo mortes
eternā inferūt. vñ:
Si vñ carnē vix/
ritis/moriemini. **R**o. 8. c
o **C**louersatio
ne vestrā iter gē
tes. id est int̄ viuē
tes gentiliter: quia
multi christiani gē
tilicer viuunt: licet
fidem habent: ta
men non opera.

Christi. III. post festū pasche.
I. Petri. II. b. circa medium

O grogo **f**ratres.
Bsecro vos

velut
tāq̄ adhenas et pe
nas et
peregrinos rē
Dñ iniq̄ illi⁹ eple
scribit sanct⁹ petr⁹
desiderās: q̄le militat aduersus n
ad gloriam dei
aiam. **L**ouersationē vestrā inter
gentes habentes bonaz: vt in eo q̄
dancule **q**ua si sitis tales
Q detractat̄ d̄ vobis tāq̄ de ma
lefactorib⁹: ex bonis opib⁹ vōs t
cōsiderantes: glōrificet̄ deū i die
et laudant̄ de vobis.
Vinc̄. detractore
loquunt̄ de vobis.
Clāq̄ de ma
lefactorib⁹. Ac si
esset malefactores. s **E**t bonis opib⁹
q̄ facit. t **C**los cōsi. i. diligēter intue
tes. v **G**lorificant̄ deū. ois boni au
ctoz. r **I**n die vīsta. i. die iudicij
q̄ erit i futuro/ q̄n vītabunt̄ boni q̄mō:

A mali supplicio. a **S**ubiecti estote omnes
humane creature. i. si homini in præte
cōstituto. b **D**ropter deū. Cinc. in
cogitatione istius quod omnis præs sit a deo.
c **S**iue regi sibi p̄fcl. i. q̄ est maior et p̄ te i oti i reverentia
cellens alios in dignitate et potestate
d **S**iue ducibus. i. inferiorib⁹.
e **C**lāq̄ ab eo. i. a rege. f **A**ctis
sis ad vñ. ad pg-
nā. g **A**halefa-
ctor. laudē vero
bo. id est remune-
rationis gloria.
b **C**uius sic est
volū. dei. s. vt ita
faciatis. i. **C**it
bñficietes. i. be-
ne conuersantes.
k **O**bmutescet
refaci. i. subtrahē
do illis materiali lo-
quēdē detrahēdi.
l **I**mpruden-
tia ho. ig. q̄ igno-
rātes bonitatem ve-
strā detrahēt vob.
m **Q**uasi li. sci-
licet ex amore: non
ex timore seruatis
n **C**et nō q̄si ve-
la. ha. ma. liber-
tate. vt sic libertas
esset vob occasio et
excusatio mala in
petis: vt. s. tanto li-
ber⁹ peccet. q̄neo
min⁹ iugo suisutis
q̄minim⁹. o **S**z
sic serui dei. stis
humili seruientes
p **O**des hono-
rū quēq̄ p̄ statū
sū honorē reverē-
tie. q **F**raterni-
tate di. s. fr̄b⁹ affe-
ctuosa dilectionē
q̄n visitenſ a deo: vos ad fidē couertendo p̄ suam
a **V**isitatiōis. t **S**ubiecti estote omni-
grātia. s **H**omini sup̄iori papue
b hūanę creature pp̄ter dēū: siuere
i n præte et dignitate. s **N**apibus
e gi q̄si p̄cellēti: siue ducib⁹ tāq̄ ab
rege vel deo. s **V**indictū. s **P**enā infigēdo.
g eo missis ad vindictā malefacto-
b rū/laudē vō bonor̄: q̄r sic ē vōlū
s **S**ic laudabiliter vñetes. s **C**oncere.
k **T**as dei: vt benefaciētes obmutem-
s **I**nconfiderat. t **I**nspīciunt.
l **S**cere faciatis imprudentiū boim
a **V**itii veraciter.
m **I**gnorantia. **Q**uasi liberi et nō q̄/
libertas vestra non sit vobis velamē et occasio
si velamē habentes malicie liber-
deccatis. virtutis.
n **T**ate sed sicut serui dei. **Q**es ho-
s **C**oncēnēta. s **P**acē et concordia.
o **N**orate: fraternitatē diligite: deūz
s **F**iliali timore. s **P**ost deum
timete: rēgē honorificate. **S**erui
s **S**ubiecti. s **T**u dei q̄s hois ne aliquē offendatis.
t **S**ubditi estote in omni timore dō.
s **V**estris. s **P**ius et misericordia.
minis: nō tñ bñnis t modesti. s **Z**
male morigeratis et discordantibus. s **P**laci-
etiaꝝ discolis. **H**ec ētē enī gratia
tum apud deum.
dei: in christo iesu dño nostro.
Dñica. iii. post festū Pasche.
Jacobi. l. c. circa medium.
O **N**edatū
decoratum. s **O**pus charitate
optimū et omne dñm

O Adne
datum
opti-
muz et
omne donū pse-
ctū t̄c. An initius
illī ep̄le scribit sā.
Jacob⁹/di. Petim
cū p̄sumatā fuerit
generat morte: no-
lite itaq; errare fra-
tres mei dilectissi-
mi. Sequit statim
p̄ns eplā: in q̄ sc̄tā
m̄f ecclia ostēdit p̄
p̄ba bti Jacobī: q̄
medicis sp̄uā nul-
libi grēnda sit: nisi
apud deuz dator
ei⁹ a q̄ descendit: t̄
hec medicia ē opti-
ma: q̄ ad optimaz
et eternam sanitatem
perducit vite eter-
ne: vbi ē clara vīsto
eternē trinitatis: in
qua omnia cognos-
cent. Unde dicit:
Cōmē datuz
opti⁹ qđ est bonuz
meritorū: faciens
hoiem vite eternē
dignā. c. **E**t oē
donū pfectuz: i.
bonū aieb̄ habito.

Onedenatus s. grati faciente
deoratnum. opus charitate
optimū et oīne dōnū

F. 1. Quoniam quod naturam perfringit unde datum appellat bonum naturae, sed non **bonum quod habere**.
Vocat virtutem, & qualiter excedit. Et 1. omnia bona sunt, & natura sicut & virtus sunt in seipsum
potest. Et 2. quod est passus humanum, quia singulariter nostra res, & humana bona quia in temporalia sunt bona
naturae sunt, & humana sunt. Et omnia bona sunt, & bona humana, foliis a deo pater, unde temporalia sunt natura
naturae possunt esse exponere de naturabilibus sit, quia bonum, quod **primum**, nihil est quod non sint. Sed omnia bona sunt opinio
nibus, & sententias quod inserviantur, et potest corporalib[us] & naturalia huiusmodi sit
temporalia; natura sunt bona inserviunt, quibus est per se libera voluntas. Sed aqua
potest bona excedit, quibus est virtus in virtutem deportamus. Et id est, omnia
bonorum perfectum, & gloria, quia habita, nihil remaneat imperfictum.

A p. 118.b. ps. In corde meo abscondi eloquia tua:
te gehennę. Unde dicit. Amen amen. nō
co vobis: si quis sermonem meum serua-
uerit: mortem nō videbit in eternum.

Postilla

H Stote factores vbi de t nō au-
ditores estin fallē-
tes te. An initia illi ep̄le scribit san-
ctus Jacob⁹ di. Sit
oīs hō velox ad au-
diendū tard⁹ aut ad
loquendū tard⁹ ad
iram. Tunc sequit
ep̄la bōdier. Esto/
te factores vbi ad
proficiendū in bo-
no: necessariū ē au-
tem audire verbū
dei: sicut in p̄cedē-
ti dñica dictus est.

B Sed quia modicū
valet audire verbū
dei: nīs oīe cōple-
atur ideo in p̄fici-
tū ep̄la sc̄tis Jacob⁹
nos instruit: vt qđ
nos audiūimus: p̄
oīa cōpleam⁹ di.
C Esto fa-
ctores vbi dei.
Tunc id ē b̄m ver-
bū dei operamini.
Et nō audi-
tores tū. Glo. in-
terli. nō solo audi-
tu percipite verbū
sed etiā oīe imple-
te. **F**allētes
vosmetip. Glo.
oī. Si p̄ solū audi-
tum vos saluādos putat. **D** Quia si
qđ au. ē verbū t nō factor: hic cōpa-
bit viro cōsiderā-
ti. vultū nati. sue i specu-
lo. Hor. quē h̄z a natūrā vel a natura:
re dicit. L. vultū corpore in q̄ natūs est,

Considerauit em̄ se. i. imaginē suā.
Et abijt. sup. ad negocia sua/auer-
tendo se a speculo. **G** Et statim obli-
est qualis fuerit. sup. dispositio vul-
ti. Hor. Pro tanto ponit hic hec sūtu-
do: qđ sicut nihil. p̄
dest boī in speculo
vidisse maculā sui
vultus: si illam nō
abstergit: sic homē
nihil. p̄dest audire
verbū cōdiciōis/
nisi illud. ip̄leat oīe.
Mota verbū p̄di/
catiōis est sicut spe
culū: in quo cogno-
scit hō defecitus su-
os. **H** Qui aut
perspexerit in le-
ge p̄fe. liber. i. in
lege euāgelica: que
dicat lex libertatis:
qđ restituist liberta-
ti a culpa: in p̄senti
p̄ gratia iustificati-
onis/ t a miseria in
futuro p̄ glaz imor-
talitat. i. **E**t p̄
manserit in ea.
i. eam viuendo.
Auditor obliui. ract⁹/ sed
fa. op̄is. i. imple-
do qđ docet euan-
gelium. **I** Hic
beatus in facto
suo. ex opere suo.

S facie ea ad q̄ p̄ vultū dei ad/
H Stote facto
horamini q̄ vultū dei vna
aure concepto alia dilabit.
vultū vbi dei t nō audi-
tores estin fallētes vosmetipsoſ:
Ratio sūm
d qđ si q̄s auditor est verbū t nō fa-
c̄toſ: cōspicien-
tor: hic cōpabit viro cōsiderāti
faciem corporis sui.
vultū natūrātis sue in speculo.
vidit

Considerauit em̄ se t abijt: t sta-
tim oblitus ē qualis fuerit. **Q**ui b
attendenter euāgelica p̄dicata
autem perspexerit in lege perse-
cte libertatis et permāserit in ea: i
operosa actione
itali non est. **G** vanus
nō auditor obliuiosus fact⁹/ sed k
quod p̄dicāt est. **H** in obediēta verbū dei
factor operis: hic beatus i facto*i*
aliquis

Suo erit. **S**i quis aut̄ putat se re-
verū ch̄ristianū coercere laxa
ligiosū esse: nō refrēnans lingua n
decipiens falsa estimatione. simulacrum
sed seducēs cor suū: huius vana p
tie/detractionis/maledictionis/blasphē-
mie t mēdaci. **I** Sed seducens cor
suum. in hoc q̄ putat se esse in corde quod
nō est in re. p̄ **J** huius vana est reli-
gio. nihil habens in se yeritatis.

Verbū dei
cōparatur
speculo

Dominica Rogationum

Ea Religio. Soz. ch̄iana. b Abū
da. s. in cordis intētione. c Et imacu-
lata. in opis executiōe. d Apud deū
prēm. s. accepta. e Hec est vīsi. pu.
corhaliter in p̄ficatione verboꝝ et ergati-
one munex et pte-
ctione malorum.
f Et viduas i
tribulatione ea:
rū. sc̄z rā corporali
g sp̄nali. g Et
immaculatū se
custodi. ab hoc
seculo. inquinato
Ly. Sensus est q
religio ch̄istiana ē
exercere se i oꝝib
misericordia erga prop̄i
mū. z l oꝝib mūdi
cē erga scipsum.

Onſite
mi alie-
trū pec-
cata ve-
stra. tē. An initiu-
ill' eple scribit san-
ctus Jacob' di. In
firmal q̄s i vobis:
inducat p̄bysteros
ecclie. z oꝝit super
et: vngentes eum
oleo in nōmī dñi:
z oratio fidei salua-
bit infirmis: et alle-
uiabit eū dñi s: et si
in p̄tis sit dimitte-
tur ei. Tūc sequit
epla p̄ns. b Et
itemini alteru-
trū peccata ve-
stra. non aliena.
c Et orate pro
inuice. L. nā co-
fessio: tenet orare
z confiteere. z econ-
uerso. k Et sal-
uemini. quia pe-
rendū est qđ p̄tinet
ad salutē. l Ad

tū em̄ valet dep̄catio iusti assidua. **S**
Soz. nō p̄tōris: q̄ p̄tōres nō sūt digni
veraudiant. Th: Scimus qm̄ p̄tōres ^{30.9.1.}
deus nō exaudit. m Chelias erat hō ^{3. Re. 19.8}
sūls nobis passibilis. i. fragilis: nā tū
more mortis fugit
a facie Jeſabel: q̄
nondum in paradi-
sum fuit trāslatus.
n Et oratiōe.
sc̄z vna. o Ora
uit. corde z ore.
p Ut nō plue-
ret super terra.
sc̄z israel specialit.
q Et nō pluit
anos tres z mē-
ses sex. Ly. nā p̄
pter maliciā regis
achab fuit illa pla-
ga inducta ad dos-
mandū ipsius sug-
biā et idolatrie du-
rictā. r Kursū
orauit. Blo. post
per tantū tēpus
inedia cor regis su-
periō et idolatrie
gētis ad penitētā
istēx vidit: tūc rur
sū orauit. s Et
celū dedit plu. z
terra dedit fru-
tuū. Si ergo helv
as vna oratiōe tēt
impetravit: qd er-
go mlti fideles in-
tis oratiōibus im-
petrare nō valent.
t Fr̄s mei s̄
q̄s aut ex vobis
errauerit a veri.
Ly. fidei vel moꝝ.
v Et conuer-
tit q̄s eu. Ly. id ē
ad viā vitai redu-
cerit. r Scire
debet qm̄ q̄ con-
uer. fe. p̄tō. ab

Postilla
t de p. vi.
I. c. q̄s ali/
qn. s. can/
ms.

Onſitemi al
vnuſ al
teri potestātē habent.
terutru p̄cta vīra: et
k orate pro inuicem vt saluemini.
sūtis. s efficax est oratio. s hominis
Mältū em̄ valet dep̄catio iusti
s p̄leuerās. s pp̄eta. s sicut z nos
assidua. Heliās hō erat sūls no-
m̄is passibilis: et oratiōne orauit. b
vt nō plueret super terrā: z nōn
pluit annos tres z mēses sex: Et
sūtis. s aerium. s celū dedit plu-
rūsum orauit: z celū dedit plu-
sūtis. z terra dedit fructū suum:
uiam: z terra dedit fructū suum:
Fr̄t̄res mei si q̄s ex vobis erra-
t p̄ patī. s per sua exhortationē
z fraternā correctionē.
uerit a veritate: z cōuerterit quis v
s p̄ certo habere debet.
eum: sc̄re debet qm̄ q̄ cōuerterit se: r